

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

09 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Vladimir Timofti, Elena Covalenco, Nicolae Gordilă, Ghenadie Nicolaev,

judecând în ședință publică recursul ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești din 20 iulie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2013, declarat de inculpatul

Rujanschi Valeriu Filaret, *născut la 20 septembrie 1963, originar și domiciliat în s.Lăpușna, r-nul Hîncești.*

**Datele referitoare la termenul de
examinare a cauzei:**

1. de la 21 martie 2012 pînă la 20 iulie 2012 (prima instanță)
2. de la 17 septembrie 2012 pînă la 19 februarie 2013 (instanța de apel)
3. de la 28 mai 2013 pînă la 09 iulie 2013 (instanța de recurs)

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Nicolae Suvac, care a solicitat respingerea recursului.

Avocatul Ion Istratii și inculpatul, care au pledat pentru admiterea recursului în sensul declarat.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 20 iulie 2012, Rujanschi Valeriu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 361 alin. (2) lit. b) și 310 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită următoarea pedeapsa:

- în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, amendă în mărime de 500 unități convenționale.

- în baza art. 310 alin. (1) Cod penal, amendă în mărime de 700 unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 4 ani.

În baza art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Rujanschi Valeriu, i-a fost numită pedeapsa

definitivă sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ce constituie suma de 20 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 4 ani.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că la 11 iulie 2003, Rujanschi Valeriu Filaret, împreună și prin înțelegere prealabilă cu altă persoană, a confecționat, deținut și folosit documente oficiale – factura de expediție seria CH nr. 612194 din 11 iulie 2003 și chitanța nr. 68 din 11 iulie 2003, potrivit cărora a procurat de la SA „Vitis – Lăpușnița”, materiale de construcție în sumă de 47 880 lei, care conform concluziei expertizei este falsă, manuscrisurile fiind executate de însăși V. Rujanschi, documentele ce le-a prezentat în cadrul procesului civil nr. 2- 189/12 în curs de examinare la Judecătoria Hîncești.

Tot el, la 04 mai 2011, în cadrul procesului civil nr.2-189/12, pornit la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Dănuță împotriva lui V. Rujanschi, privind stabilirea cotei-părți și încasarea prejudiciului material, în cursul examinării în judecătoria Hîncești, intenționat a prezentat în ședința de judecată în calitate de probă, factura de expediție cu seria nr. CH din 11 iulie 2003 și chitanța nr.68 din 11 iulie 2003, care conform concluziei expertizei, sunt false, manuscrisurile fiind executate de V. Rujanschi.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpat, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În argumentarea apelului a menționat faptul că circumstanțele și probele admise de către prima instanță nu sunt pertinente și nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare.

Astfel, factura de expediție nu poate fi calificată ca un document oficial în sensul art. 361 Cod penal, deoarece aceasta este o expresie a unor relații civile, a unui contract de vânzare-cumpărare. Lipsa calificativului de „document oficial” al facturii rezultă din faptul că aceasta nu îl eliberează de careva obligații și nu-i acordă careva drepturi, ea consfințește doar o tranzacție bilaterală, concomitent agentul economic nu este eliberat de obligații de gen fiscal. A mai indicat că nu și-a găsit confirmare acuzarea sa, lipsind elementele infracțiunii incriminate. Poziția invocată își mai are argumentare prin adoptarea Legii nr.77 din 12 aprilie 2012, prin care Codul penal a fost completat cu art. 335/1 - *falsul în documente contabile*, introducerea acestui articol denotă, că documentele contabile nu cădeau sub incidența criteriului de document oficial.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2013, apelul a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a statuat, că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, la pronunțarea sentinței corect au fost stabilite circumstanțele de fapt și de drept, just s-a tras concluzia privind condamnarea inculpatului în temeiul art. 361 alin. (2) lit. b) și art. 310 alin. (1) Cod penal.

Atît în cadrul urmăririi penale, cît și în cadrul cercetării judecătorești inculpatul vinovăția nu și-a recunoscut-o, însă s-a constatat, că vinovăția acestuia, a fost pe deplin dovedită prin probele cauzei anexate la dosar, care au fost apreciate

din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării.

6. Decizia este atacată cu recurs de către inculpat, care solicită casarea hotărârilor sus menționate, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecători.

În baza art. 427 alin.(1) pct. 6) 8) 9) 12) 13) Cod de procedură penală, se invocă netemeinicia și ilegalitatea hotărârilor adoptate, consideră că circumstanțele și probele admise de către prima instanță și cea de apel nu sunt pertinente și nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare.

Recurentul invocă Legea nr. 77 din 12 aprilie 2012, publicată în Monitorul oficial la 29 mai 2012, prin care Codul penal a fost completat cu art. 335/1 *Falsul în documentele contabile*. Consideră că, introducerea acestui articol denotă faptul că documentele contabile nu cădeau sub incidența criteriului de document oficial, iar instanța de apel nu s-a expus asupra includerii articolului menționat în Codul penal, circumstanță ce denotă inexistența componentei de infracțiune la data comiterii delictului.

7. Judecând recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Se invocă ca temei de casare pct. 6) 8) 9) 12) 13) alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală, care prevăd că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel în următoarele temeuri – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii; inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului.

Potrivit art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală, la judecarea apelului instanța de apel judecă apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.

În cazul dat, Colegiul constată că argumentele respective nu își găsesc confirmare în speța dată, reținând că, instanțele de fond și apel corect au ajuns la concluzia, privind vinovăția inculpatului, încadrându-i acțiunile în baza art. art. 310 alin.(1) Cod penal – *falsificarea probelor* și art. 361 alin.(2) lit.b) Cod penal - *confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane.*

Conform doctrinei naționale obiectul juridic al infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod penal, se consideră relațiile referitoare la înfăptuirea justiției, buna activitate a instanțelor judecătorești care implică măsurile procesuale de prezentare, protejare, circulație și apreciere a probelor necesare pentru examinarea justă a cauzelor în procedura civilă și penală conform legii.

Latura obiectivă a infracțiunii constă în acțiuni care se manifestă în crearea artificială a probelor în folosul reclamantului sau al pârâtului, persoanelor terțe sau

al altor persoane interesate în rezultatul examinării cauzei civile, cât și folosirea înscrisurilor vădit false.

Constatarea faptei de falsificare a probelor în cauza penală sau civilă de către oricare participant sau reprezentant al acesteia constituie componentă de infracțiune, indiferent dacă au survenit urmările scontate de către aceștia.

Consumarea infracțiunii are loc din momentul prezentării probei false, distrugerii sau falsificării acesteia, producându-se imediat starea de pericol pentru urmărirea penală, examinarea cauzei penale sau civile de către instanța de judecată.

Latura subiectivă a infracțiunii se manifestă prin intenție directă sau indirectă. Făptuitorul dorește sau acceptă survenirea urmărilor prejudiciabile ale faptei sale.

Reiterînd asupra circumstanțelor sus expuse se constată că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 310 alin.(1) Cod penal.

Infracțiunea prevăzută de art. 361 Cod penal, atentează la ordinea stabilită a autentificării documentale a faptelor ce au importanță juridică.

În calitate de obiect material al infracțiunii servesc documentele oficiale, imprimatele, ștampilele sau sigiliile.

Latură obiectivă constă din confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care conferă drepturi sau scutesc de obligațiuni, precum și confecționarea sau vânzarea imprimantelor, ștampilelor, sigiliilor false.

Înțelesul noțiunii de *falsificare* constă atât în modificarea totală a documentelor oficiale, cât și în introducerea în document a unor informații falsificate. Aceasta se poate realiza prin următoarele modalități: ștergerea, adăugarea, corectarea conținutului textului, schimbarea datei, falsificarea semnăturii persoanei cu funcție de răspundere.

Prin posesie în cazul dat se înțelege deținerea activă a documentelor oficiale false care conferă drepturi sau scutesc de obligațiuni.

Componenta de infracțiune este formală. Ea se consideră consumată din momentul falsificării sau confecționării obiectelor indicate în dispoziția articolului sau din momentul vânzării lor. Astfel din materialele cauzei se constată că deținerea documentelor false de către inculpat a avut loc de la momentul confecționării acestora pînă la data de 04 mai 2011, adică pînă la momentul în care a fost transmisă în judecată, faptele lui Rujanschii V. constituind o infracțiune continuă. În acest sens termenul de prescripție al atragerii la răspundere penală pentru faptul deținerii documentelor false începe să curgă din momentul prezentării acestora în instanța judecătorească în cadrul procesului civil.

Reieșind din cele relevate, argumentul precum că incorect inculpatului i s-a imputat faptul deținerii și confecționării documentelor, Colegiul penal lărgit îl consideră neîntemeiat, deoarece prin răspunsul Inspectoratului Fiscal de Stat a raionului Hîncești din 17 mai 2011, s-a constatat că, conform informației Sistemului Informațional, factura de expediție CH nr.612194 a fost livrată de Editura Statistică la data de 04 august 2003 în baza facturii de expediție ST nr.0017083 agentului economic „Fabrica de conserve din Coșnița” SA codul fiscal 1003601000195 și nu lui Rujanschi Valeriu.

Din aceasta rezidă și oficialitatea facturii în cauză, odată ce ea provine de la o instituție de stat, este de strictă evidență (avînd serie și număr) și conferă titularului dreptul asupra mărfurilor indicate în ea, atestînd fapte ce au relevanță juridică și care circulă în cadrul unui sistem de înregistrare, evidență strictă și control a circulației.

În atare circumstanțe, acțiunile inculpatului se încadrează perfect în limitele normei prevăzute de art. 361 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Totodată este de menționat asupra irelevanței argumentului precum că odată ce documentele contabile sunt indicate în dispoziția normei prevăzute de art. 335¹ Cod penal, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii pentru că documentul falsificat nu reprezintă document oficial. În acest sens se indică faptul că infracțiunea prevăzută de art. 335¹ Cod penal, are un scop distinct și anume de disimulare sau tănuire a unor acte de corupție, ceea ce nu conduce la concurența între norma specială și cea generală.

Astfel, la baza sentinței de condamnare au fost puse probele just apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, stabilindu-i făptuitorului o pedeapsă echitabilă conform legii în vigoare, iar nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea sa, devreme ce acuzarea în cadrul cercetării judecătorești a prezentat destule dovezi, prin care s-au confirmat faptele incriminate.

Prin prisma celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul declarat de inculpat are un caracter declarativ, problemele de drept invocate nu se conțin în materialele dosarului, iar hotărârile judecătorești sunt legale și întemeiate, ceea ce impune soluția respingerii recursului ca inadmisibil, cu menținerea hotărârilor atacate.

8. Potrivit art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești din 20 iulie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2013, declarat de inculpatul **Rujanschi Valeriu Filaret**, cu menținerea hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată public la 12 iulie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Vladimir Timofti

Elena Covalenco

Nicolae Gordilă

Ghenadie Nicolaev

